

Samulka Patrícia Erika

I. helyezett

(Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium, Níregyháza, 11.C)

„Életízésítőnk”, az olvasás

Manapság a legtöbb ember tud olvasni. Ha az analfabetimustól eltekintünk, az emberiség szinte egésze mindennap olvas. Tájékoztató feliratokat a buszon, hirdetőablakat, árcédulákat a boltban, recepteket vagy használati utasításokat. De létezik egy halmaz ezen belül is. Ha úgy tetszik, ők a betűk szabadkőművesei, akiknek nem telhet el nap könyv nélkül. Ők rájöttek, hogy van olvasás a kötelezőkön és tankönyveken túl is; hogy ez nem kényszer, hanem maga az élet, némi papírba és nyomdafestékbe tömörítve. Babits Mihály szavait idézve: *„Nem kell hinni, hogy aki könyvekbe menekül, okvetlen az élet elől akar szökni. Sokszor inkább tágítani akarja az életét, több életre szomjas, mint amennyit kora s végzete kiosztott.”*

Az olvasási szokások olyan színesek, mint maguk az olvasók, mint maga a társadalom. Az olvasás napjainkat megfűszerező kulturális tevékenység, melyet mindenki kedve szerint végez. A címbeli metaforánál maradva: mindannyiunk ízlése más, akár ételeink, akár olvasmányaink terén. Egyesek szigorúan ragaszkodnak a hagyományos ízekhez, mások a modern konyha felé húznak. Van, aki kizárólag egyfajta fűszert használ, és van, aki nap mint nap újakkal kísérletezik. Ugyanígy egyeseknek szükségük van a friss papír illatára és az új könyv gerincének roppanására, mások viszont kihasználják a modern technika lehetőségeit, e-bookot, tabletet hordanak. Néhányan csak egy bizonyos műfajt szeretnek, azon belül fálják az új történeteket, egyébként akár elutasítók is lehetnek bármi mással szemben; páran viszont stílusról stílusra kalandoznak, és egészen meghökkentő váltásokra is képesek: ma egy könnyed kalandregényt forgatnak elmélyülten, másnap már egy vastag, filozofikus kötetet szorongatnak. Mindannyiukat összeköti ez a mindennapi csoda: az olvasás. Két könyvet lapozgató ember összenéz, cinkos kis szikra, és kezdődhet a beszélgetés, tapasztalatcsere, ajánlgatás.

Ám az olvasó ember és a könyvmoly két külön fogalom. Az igazi könyvmoly majdnem mindenre kíváncsi, a Dekameronra és a francia realistákra éppúgy, mint az ifjúsági irodalomra vagy a modern bestsellerekre. Mindenbe belekóstol, és ami ízlik, abból egyre többet fogyaszt. Nem feltétlenül hagyja elöl a könyvét, így próbálva közszemlére tenni: ő bizony OLVAS, tehát kulturált lény. Inkább szavaival, ismereteivel, gondolataival juttatja ezt kifejezésre. Nem bánja, ha éjszakába nyúlik a történet, és reggel karikás a szeme, mert cserébe addig teljesen máshol járt. Megvan a véleménye a legtöbb műfajról, mégsem ítélkezik (vagy legalább megpróbálja), és nyitott szemmel jár. Ekkor pedig ráeszmél, hogy mennyit is kapott a világból, és rájön, mennyi minden újat fedezhet még fel. Idáig pedig az olvasásnak köszönhetően jutott el.

Az olvasás pozitív hatása már gyerekkorban is megfigyelhető. Valahol olvastam, hogy azok a gyerekek, akiknek rendszeresen mesélnek, vagy akár ők maguk szívesen olvasgatnak, később könnyebben teremtenek kapcsolatot társaikkal, és egyediben, színesebben fejezik ki magukat. Ez pedig véleményem szerint azzal magyarázható, hogy a mesék után kedvet kapnak az olvasáshoz, amivel egy használható általános műveltséget szereznek. Aztán persze érdeklődési körüknek megfelelően választanak olvasmányt, de előbb találnak közös hangot beszélgetőpartnerükkel, mint nem olvasó társaik. Egy olvasó gyerek vagy fiatal egyfajta mitikus jelenség. Mindenkit érdekel, mit olvas, miről szól, érdekes-e. Ilyen beszélgetéssel pedig igazán könnyű a többieket megnyerni, barátokat szerezni.

Maguk a történetek is a részünkké válnak, melyeket olvasunk. Tetszenek vagy sem, egyetértünk az íróval, a szereplőkkel vagy épp ellenkezőleg, csiszolnak minket, és formálják világnézetünket. Hálások lehetünk az élményekért, melyekkel megajándékoznak minket. Ejtenék néhány szót személyes kedvenceimről. Kiskoromban szüleim nagy gondot fordítottak

a mesélésre. Korán megtanultam olvasni, Milne Micimackóját betűzgettem gyakorlásképpen. Első igazán meghatározó élményem a Narnia Krónikái volt C. S. Lewistől. Két nap alatt végeztem mind a hét kötettel, és nagyon büszke voltam rá, hogy megértettem a rejtett utalásokat, tudtam a sorok között olvasni. Hatodikos koromban láttam a Nyomorultak című musicalt, ez adta a belépőt Victor Hugo regényeihez, A párizsi Notre-Dame-hoz, a Kilencvenháromhoz és A nevető emberhez. Legtöbbünknek van olyan regény, melyet újra és újra előveszünk, az enyém a Norvég erdő Murakami Harukitól. Csak kinyitom a post-ittél megjelölt oldalak valamelyikén, és a főszereplő mondatai varázslatos módon helyreterezik a világot körülöttem.

Mégis egyik örök kedvencem Jonathan Stroud Bartimaeus-trilógiája. Egy nagyon fontos dolgot tanított nekem: a könyvek hatalmas érzelmi töltetet adnak az embernek, erre pedig szükségünk van. A három regényben majd' végig könnyesre nevettem magam, de a szomorú végkifejlet letaglózott. Ez volt az első alkalom, hogy elmaradt az ismerős bizsergés. Még az sem vigasztalt, hogy egy kupac könyvet hoztam a könyvtárból, vár a többi kaland. Sírva ücsörögtem a szobámban, hogy ez így nem jó, nem érhet így véget, nem igazság. Lefekvés előtt bejöttek a szüleim. Így vigasztaltak: „Tudjuk, hogy szomorú vagy és sajnálsz őt, de ez jó dolog. Megérintett a könyv. Ha ezt megírnád most az írónak, nagyon boldog lenne, mert hatást váltott ki belőled a regénye. Mert az írók ezért dolgoznak.”

A könyvek jobba teszik az embereket, akik kinyitják őket, esélyt adnak, hogy széppé tegyünk az életet magunk körül. Meghálálják a beléjük vetett bizalmat. Tökéletes zárógondolat Christopher Paolini megfogalmazása: „Abban ugye egyetértünk, hogy a könyveknek ott a helyük, ahol a legnagyobb szükség van rájuk, és nem porosodnak olvasatlanul egy elfeledett polcon?”

Az idézetek forrása:

Babits Mihály: Keresztül-kasul az életemen, Kairosz, Budapest, 1997, 12. oldal

[Christopher Paolini: Brisingr](#), Európa, Budapest, 2013, 297. oldal